

Posudek vedoucí diplomové práce

Diplomová práce studenta **Ing. Radka Tlapáka** s názvem „*Mlynářské řemeslo druhé poloviny 19. století a počátku 20. století na příkladu rodu Hynka Kulíka z Horního Bradla*“ si klade za cíl na příkladu předků studentovy manželky doložit vývoj mlynářství na Chrudimsku, a to zejména v závěru monarchie. Vedle relevantní literatury k tématu student využil dostupnou pramennou materii, zvláště pak rodinnou kroniku, jejíž údaje velmi pečlivě ověřoval v dochovaných pramenech. V rámci interdisciplinárního výzkumu použil především metodické přístupy pomocných věd historických (zejména genealogie a diplomatiky), mikrohistorie a kulturní a sociální antropologie. Pozornost však věnoval i historickogeografickým aspektům sledované problematiky. V rámci dějin techniky si osvojil historický vývoj mlynářské technologie, aby dotvořil kontext pro sledování životních osudů mlynářů z rodu Kulíků.

Práce čítá 94 stran. Struktura práce je velmi dobře promyšlená, jazyková a stylistická úroveň textu je velmi dobrá. Výhradu bych měla pouze k aplikaci citační normy, kterou si student místy modifikoval.

Po úvodu, v němž autor srozumitelně nastínil motivy volby tématu, cíl práce a její strukturu a též základní literaturu a prameny, se zaměřil v první kapitole na představení vývoje mlynářského řemesla (s. 15–29). Dobře napsaný text, který po základním představení mlynářského řemesla a jeho technologií přechází k rekonstrukci situace na Chrudimsku, je vhodně doplněn o obrazový a tabelární doprovod. Pro názornost je i připojena rekonstrukční mapa zachycující mlýny na řece Chrudimce a na jejích přítocích.

Druhá kapitola, strukturovaná do dílčích podkapitol, sleduje od 17. století celkem šest generací mlynářů z rodu Kulíků, kteří postupem doby rozšiřují působnost rodu na řadě míst. Výzkum zahajuje autor ve světle údajů berní ruly a rekonstruuje osudy příslušníků rodu. Text opět účelně doprovází mapy, tabulky, grafy a obrazový materiál. Student se nespokojuje pouze s údaji z matrik, ale zaměřuje se i na další typy pramenů a v této souvislosti i na právněhistorické aspekty mlynářské problematiky. Věrohodnost závěrů dokládá četnými transkribovanými úryvky z pramenů. Třetí kapitola, opět dělená do dílčích podkapitol, je věnována v kontextu řeky Chrudimky a jejích přítoků mlýnu v Horním Bradle a jeho historii, která je doložitelná od 15. století. Promyšlený postup tvorby jednotlivých kapitol autor mj.

dokládá aplikací získaných technologických poznatků na tento hornobradlecký mlýn, na němž působil Hynek Kulík. Autor rozplétá osudy Hynkovy rodiny a mikrohistorickou sondou představuje život mlynářů na Chrudimsku v závěrečném období monarchie. Své pojednání uzavírá posledním provozovatelem hornobradleckého mlýna, jímž byl mlynář František Kos. Ten se do rodiny přizemil a mlynařinu provozoval až do své smrti roku 1959. V rámci epilogu se dovídáme, že potomci Hynka Kulíka mlýn na počátku nového milénia prodali.

V závěru student srozumitelně formuloval shrnutí výzkumu. Práci uzavírá soupis pramenů a literatury a textová a obrazová příloha.

Předkládanou diplomovou prací, která splnila cíle, jež si kladla, ráda doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi zdařilou.

V Hradci Králové 12. května 2022

doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

